

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานระเบียบวิธีวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาข้อมูลที่สามารถวัดเป็นตัวเลขจากการวิจัยเชิงปริมาณและนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยจากวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาเสริมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านไสกุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวก ประหยัด มีคุณภาพ และได้ผลที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้วางแผนเกี่ยวกับวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นบุคลากรโรงเรียนบ้านไสกุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

1.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านไสกุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531,

156-157) จำนวน 60 ข้อ แต่ละข้อได้กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาก
- 3 หมายถึง ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Questionnaires)

ประมวลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านไสคุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ประเด็นคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งได้มาจากการนำผลจากการศึกษาเชิงปริมาณมาวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญและกำหนดประเด็นคำถามนำไปใช้สนทนากลุ่ม ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้หลังจากการสนทนากลุ่มผู้วิจัยจัดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (Transcription) เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อใช้ในการสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎี เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของผลการวิเคราะห์

วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านไสคุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบและแก้ไขข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3. หาคความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปีและมีทักษะ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะพร้อมตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของภาษา และความสมบูรณ์ของเนื้อหาให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา และให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์,

2540, 117) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่.50 ขึ้นไปนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดควนเถียะ ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 15 คนและบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดเกษตรนิคม ตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารวมจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990, 204) ผลการวิเคราะห์โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2543, 135) แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

5. นำเครื่องมือที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรคือบุคลากรและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านไสگون สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือผู้บริหารครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านไสگون สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

2. จัดสนทนากลุ่ม โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาความคิดเห็นของของบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านไสگون สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1

2.2 การจัดสนทนากลุ่ม 2 กลุ่มคือ กลุ่มบุคลากร และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ระยะเวลาสนทนากลุ่มกำหนดเป็น 2 ช่วงคือ วันเปิดภาคเรียนที่ 2 และจัดสนทนากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดวันหยุด เสาร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2551 ในภาคเรียนที่ 2 โดยกำหนดเวลาระหว่าง 09.00 น ถึง 12.00 น

2.4 สร้างแบบแนวคำถาม โดยนำมาจากข้อค้นพบของข้อมูลเชิงปริมาณในหัวข้อที่สูงและต่ำเพื่อนำมาหาแนวทางพัฒนา

3. ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนาผู้จัดบันทึก และเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเอง
4. คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาโดยคัดเลือกจากหัวหน้างานของแต่ละด้านคือหัวหน้างานด้านการบริหารวิชาการ หัวหน้างานด้านการบริหารงบประมาณ หัวหน้างานด้านการบริหารงานบุคคล และหัวหน้างานด้านการบริหารทั่วไป และครูอื่นๆ อีก 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคัดเลือกจากประธานคณะกรรมการ และสุ่มตัวอย่างจากกรรมการอีก 8 คน
5. จัดการเตรียมการทำสนทนากลุ่ม โดยเตรียมสถานที่ห้องประชุมวิชาการ โรงเรียนบ้านไสกุณ และได้จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเทป ม้วนเทป ถ่าน สมุด ดินสอ เครื่องดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น
6. จัดกลุ่มสนทนา โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสนทนาในที่ประชุม ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้จัดบันทึก และผู้ร่วมสนทนาเป็นตัวแทนครูในโรงเรียน 1 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกที่สมบูรณ์มาจัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบการบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านไสกุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ประเมินเพื่อแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยโดยถือเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, 99 - 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	ระดับปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม คำเนิการจัดประชุมกลุ่มย่อยโดยมีผู้ร่วมประชุมคือผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 30 คน ร่วมประชุมและสนทนากลุ่มโดยการวิพากษ์แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนา วิเคราะห์ แล้วลงข้อสรุปเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงพัฒนา

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ค่าร้อยละ (Percentage) (นิภา ศรีไพโรจน์, 2531 , 140)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (μ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, 56) โดยใช้สูตร ค่าเฉลี่ยประชากร

$$\mu = \frac{\sum_{I=i}^N X_i}{N}$$

โดยที่ N = จำนวนประชากร

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{I=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 , 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 K แทน จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
 s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

5. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

หาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2548, 138)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
 กับเนื้อหาหรือพฤติกรรม
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ